Asiantuntijalausunto

Eduskunnan suuren valiokunnan työjaosto

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

luonnon ennallistamisesta

kehittämispäällikkö Minna Pekkonen
Suomen ympäristökeskus
26.10.2022

SYKE

Nykyisillä kansallisilla tai EU:n toimilla ei ole vielä pysäytetty luontokatoa.

- Suomessa uhanalaisten lajien määrällä mitattuna luontokato on jopa nopeutunut.
- Elinympäristöjen ennallistaminen ja turvaaminen ovat keskeisiä keinoja luontokadon pysäyttämiseksi.

SYKE katsoo, että EU:n ennallistamisasetus on tärkeä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen väline ja Suomen tulisi tukea sitä.

Ennallistamisasetus tukee biodiversiteetti- ja ilmastotavoitteiden toteutumista

Toimivat ekosysteemit ja monimuotoinen, elinvoimainen lajisto

- ylläpitävät ja tuottavat ekosysteemipalveluita,
- hillitsevät ilmastonmuutosta ja
- auttavat sopeutumaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Elinvoimainen luonto tuo suoria hyötyjä ihmisille ja lisää yhteiskunnan resilienssiä.

Ennallistamisen laajamittaista toteutusta tukisi uusien rahoitusinstrumenttien kehittäminen sekä kansallisesti että EU:ssa.

SYKE

Tarkennuksia tarvitaan

- Ennallistaminen on asetusehdotuksessa prosessi, mukaan mahtuu hyvin erilaisia toimienpiteitä.
  - Mitkä kaikki toimet lasketaan ennallistamiseen mukaan?
- Mikä on tämän hetken tilanne ja tavoitetaso?
- Mikä on suojelualueiden ulkopuolisten ennallistettavien kohteiden juridinen status?
  - Miten voidaan yhdistää alueiden hyötykäyttö monimuotoisuustavoitteiden saavuttamiseen?

SYKE

Erilaisia ennallistamistoimia kohteen mukaan

- Sisävesistöt
  - Virtavesistöissä vaellusesteiden poistaminen
  - Ravinnekuormituksen rajaaminen
- Kaupungit, taajamat
  - Viherrakentaminen, hulevesiratkaisut, tienvarsiniityt, kaupunkimetsät.
- Suot, turvemaat, metsät, meret
  - Aktiivista luonnonhoitoa tai ennallistamistoimia
  - Joissain tapauksissa tehokkainta on käytön rajaaminen

Luontokadon pysäyttämisen näkökulmasta on tärkeää lisätä luontoa edistäviä toimia myös suojelualueiden ulkopuolella.

SYKE

Metsien ennallistaminen

- Seurattaviksi indikaattoreiksi ehdotettu:
  - pystyyn kuolleet puut,
  - maahan kaatuneet kuolleet puut,
  - eri-ikäisrakenteisten metsien osuus,
  - metsien kytkeytyneisyys,
  - yleisten metsälintujen indeksi ja
  - orgaanisen hiilen määrä.

Samoja toimenpiteitä löytyy kestävän metsänhoidon suosituksista.

- Metsälajien vähentymisen tärkeimmät syyt Suomessa ovat:
  - lahopuun väheneminen,
  - vanhojen metsien väheneminen,
  - puulajisuhteiden muutokset,
  - metsien uudistamis- ja hoitotoimet,
  - avoimien alueiden sulkeutuminen,
  - kuloalueiden väheneminen ja
  - rakentaminen.

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019

SYKE

Avoimiin kysymyksiin kannattaa hakea tietopohjaisia ratkaisuja

- On tarkennettava tavoitetasot, toimenpiteet ja ennallistettavien kohteiden käyttöön liittyvät rajoitteet tai velvoitteet.

- Ennallistamissuunnitelmassa on oltava liikkumavaraa, jotta voidaan tehdä kustannusvaikuttavia ja monimuotoisuuden kannalta oikean suuntaisia toimenpiteitä.

- Ennallistamisasetus tulee lisäämään luontotiedon tarvetta.
  - Valmiudet ovat hyvät.
  - Laajaa yhteistyötä tarvitaan.

SYKE

Ennallistamisasetus kattaa myös ihmisen käytössä olevia elinympäristöjä

- On tärkeää yhteensovittaa eri tavoitteet:

luonto, ilmasto sekä sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat.

Kiitos mielenkiinnosta!

Minna Pekkonen
minna.pekkonen@syke.fi
Suomen ympäristökeskus

SYKE